

Sygn. akt VIII U 1612/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2014 r. w Gliwicach

sprawy D. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 1 lipca 2014 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej D. K. prawo do emerytury poczynając od 1 kwietnia 2014 roku.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. ak t. VIII U (...)

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 1 lipca 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił ubezpieczonej D. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z powodu nieudokumentowania na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 14 lat, 6 miesięcy i 17 dni.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona wniosła o jej zmianę i przyznanie jej prawa do spornego świadczenia, wskazując, iż spełniła wszystkie prawem wymagane przesłanki. Odwołująca powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego podniosła, iż organ rentowy niezasadnie wyłączył ze stażu pracy w warunkach szczególnych okres pobierania przez nią zasiłków chorobowych (uchwała SN z dnia 27.11.2003r. III UZP 10/03; wyrok SN z dnia 13.07.2011r., I UK 12/11; wyrok SN z dnia 23.04.2010r. II UK 313/09).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. ZUS w uzasadnieniu wskazał zaliczone okresy pracy w warunkach szczególnych oraz wyliczył okresy niezdolności do pracy, które podlegały wyłączeniu.

Sąd ustalił:

Ubezpieczona D. K. urodziła się w dniu (...)

W dniu 30 kwietnia 2014r. ubezpieczona złożyła wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W dniu 1 lipca 2014r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd ustalił, że skarżąca na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 20 lat (21 lat, 4 miesiące i 4 dni), ukończyła 55 rok życia oraz nie przystąpiła do otwartego funduszu emerytalnego.

Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił na podstawie świadectw pracy w warunkach szczególnych okresy zatrudnienia ubezpieczonej:

- od 1 marca 1977r. do 31 maja 1979r. w Zakładach (...) S.A. w L. jako prace wymienione w wykazie A, dziale VII, poz. 1 – obróbka surowców włókienniczych i ich przędzenie
- od 13 sierpnia 1979r. do 14 maja 1984r. w (...) S.A. w B.- jako prace wymienione w wykazie A, dziale IV, poz. 27 tj. produkcja materiałów wybuchowych, środków strzałowych, elementów do środków strzałowych, wyrobów pirotechnicznych oraz ich konfekcjonowanie
- od 4 lutego 1988r. do 31 sierpnia 1988r, oraz od 1 stycznia 1991r. do 31 grudnia 1998r. w Fabryce (...) w (...) S.A. w T. – jako prace wymienione w wykazie A, dziale III, poz. 45, tj. obsługa agregatów do walcowania, tłoczenia i ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi i wykańczającymi

Łączny wymiar okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych wyniósł - 15 lat 6 miesięcy i 28 dni.

Organ rentowy od powyższego stażu odliczył okresy niezdolności do pracy ubezpieczonej, tj. 1 rok i 16 dni i wobec wykazania 14 lat, 6 m-cy i 17 dni nie przyznał jej prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Okresy pobieranych zasiłków to:

- od 31 sierpnia 1992r. do 9 października 1992r. – 1 miesiąc i 10 dni
- od 17 lutego 1993r. do 19 marca 1993r. – 1 miesiąc i 1 dzień
- od 27 kwietnia 1993r. do 30 czerwca 1993r. – 2 miesiące i 4 dni
- od 5 lipca 1994r. do 15 lipca 1994r. – 11 dni
- od 16 września 1994r. do 26 września 1994r. – 11 dni
- od 26 października 1994r. do 27 października 1994r. – 2 dni
- od 8 lutego 1995r. do 17 marca 1995r. – 1 miesiąc i 8 dni
- od 18 sierpnia 1995r. do 31 sierpnia 1995r. – 14 dni
- od 10 stycznia 1996r. do 28 stycznia 1996r. – 19 dni

- od 27 kwietnia 1996r. do 31 sierpnia 1996r. – 4 miesiące i 4 dni
- od 9 września 1997r. do 30 września 1997r. – 22 dni

Powyższe okoliczności, Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, wyjaśnień ubezpieczonej D. K. (nagranie rozprawy z dnia 7 października 2014r. płyta k. 16 a.s.).

Zgromadzony materiał dowodowy okazał się wystarczający i kompletny do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym kobietom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 55 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 20 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa

Kwestia posiadania przez ubezpieczoną ogólnego, ponad 20 letniego okresu składkowego i nieskładkowego, ukończenia 55 lat życia oraz nieprzystąpienia do OFE - nie były sporne.

Bezspornym był również fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy w warunkach szczególnych przez okres 14 lat, 6 miesięcy i 17 dni.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów pobierania zasiłków chorobowych w czasie zatrudnienia w (...) S.A. w wymiarze łącznym 1 roku i 16 dni.

Organ rentowy stanął na stanowisku, iż w tych okresach ubezpieczona nie wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego stanowisko ZUS jest nieprawidłowe.

Powyższa kwestia została w sposób wyczerpujący i wnikliwy omówiona i rozstrzygnięta w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r. II UK 313/09, powołanego de facto w odwołaniu ubezpieczonej, zgodnie z którym osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r. Stan faktyczny powołanego wyroku SN jest w dużym stopniu zbliżony do stanu faktycznego niniejszego postępowania.

W uzasadnieniu prawnym powyższego wyroku, Sąd Najwyższy zauważył, iż „istota zagadnienia prawnego sprowadza się do określenia wzajemnego stosunku przepisów art. 184 i 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i dotyczy funkcjonowania zasady *lex posterior derogat priori* w obliczu ochrony praw nabytych. Problem zarysował się w związku ze zmianami wprowadzonymi do art. 32, określającego warunki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, na skutek dodania przepisu ust. 1a, co uczyniono ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach, która weszła w życie z dniem 1 lipca 2004 r. W przepisie tym postanowiono, że przy ustalaniu takich okresów zatrudnienia nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik po dniu 14 listopada 1991 r. otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa (pkt 1) oraz okresów, w których na mocy szczególnych przepisów został zwolniony od świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego (pkt 2). Przepis art. 32 ust. 1a pkt 2 został uchylony ustawą z dnia 1 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 169, poz. 1412.), zatem wyłączeniu ulegają tylko okresy niezdolności do pracy z powodu choroby i macierzyństwa.”

SN stwierdził że „pogląd, zgodnie z którym zastosowanie art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy emerytalnej do osób, które przed dniem 1 lipca 2004 r. nie spełniły wszystkich warunków nabycia prawa do wcześniejszej emerytury nie narusza konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 328 i z dnia 21 maja 2009 r., II UK 370/08, niepublikowany), można uznać za trafny tylko jako rozumiany w ten sposób, że chodzi o "wszystkie warunki" przewidziane w art. 184 ustawy. Wymaganie od osób, które spełniły w dniu 1 stycznia 1999 r. warunki dotyczące stażu ubezpieczenia, dodatkowo warunku osiągnięcia przed dniem 1 lipca 2004 r. przewidzianego w art. 32 i 46 ustawy wieku należy uznać za zbyt daleko idące, pomijające ochronę prawa tymczasowego, ukierunkowanego na przyszłe świadczenia, co trafnie wykazano w piśmiennictwie (por. Głosę K. Stopki do orzeczenia z dnia 17 września 2007 r., OSP 2009 nr 10, poz. 111). W przepisie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach ustawodawca utrwalił sytuację osób, które w dniu wejścia w życie ustawy wypełniły warunki stażu szczególnego i ogólnego i zadeklarował ich przyszłe prawo do emerytury w wieku wcześniejszym; przez wydanie tego przepisu nastąpił stan związania, tj. zobowiązania się przez Państwo do powstrzymania się od jakiegokolwiek ingerencji w istniejące prawo tymczasowe. Wobec tego przewidziana w ustawie ekspektatywa prawa do emerytury nie mogła wygasnąć na skutek nowej regulacji ustalania stażu zatrudnienia. Gwarancji przyszłego prawa do emerytury złożonej wobec osób, o których mowa w art. 184 ustawy, ustawodawca nie mógł już naruszyć przez ustalenie innego sposobu wyliczenia ich stażu ubezpieczenia. Stąd ocena, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 obowiązujących po dniu 1 lipca 2004 r. Pogląd ten wzmacnia treść art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej, odsyłająca w zakresie warunków emerytalnych do przepisów dotychczasowych (obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1999 r.).”

Mając na uwadze powyższe rozważania Sądu Najwyższego oraz okoliczność, iż ubezpieczona na dzień 31 grudnia 1998r. spełniła warunek wymaganego ogólnego stażu pracy oraz stażu pracy w warunkach szczególnych, Sąd uznał

odwołanie ubezpieczonej za zasadne i zaliczył okres pobieranych zasiłków chorobowych do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Tym samym, wobec spełnienia przez odwołującą wszystkie przesłanek warunkujących nabycie prawa od emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, Sąd na mocy Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury poczynając od 1 kwietnia 2014r. tj. od miesiąca złożenia wniosku o emeryturę.

SSO Teresa Kalinka